

Teorier om Fred og Harmoni

Viden, Magt og Kontroversen om Kinas opstigning

Peter Marcus Kristensen

Ph.d.-studerende, Institut for Statskundskab, Københavns Universitet (KU)

Ras Tind Nielsen

Assisterende forsker, NIAS – Nordisk Institut for Asienstudier, Københavns Universitet (KU)

Er kinesisk videnskab topstyret, subjektiv og begrænset af statsapparatet? Lever kinesisk International Politik-teori afsondret fra resten af verdens objektive teoriudvikling og -diskussion? Peter Marcus Kristensen og Ras Tind viser, at kinesisk international politisk teori om 'fredelig opstigning' er opstået i en skarp dialog med amerikansk magttransitionsteori. Desuden, at den er blevet til i et ofte uigennemskueligt samspil mellem universiteter, tænketanke og politikere i Kina. Artiklen viser, at skellene subjektiv/objektiv og videnskab/politik skygger for en fuld forståelse af Kinas forsøg på at etablere sig på den akademiske verdensscene.

Det store spørgsmål i forskningen om Kinas rolle i international politik (IP) er, om Kinas opstigning vil være fredelig eller ej, om Kina er en 'status quo' eller 'revisjonistisk' magt (Cheung 2008; Feng 2009; Johnston 2003, 2013; Kastner and Saunders 2012; Zhang and Buzan 2010). Spørgsmålet om 'Kinatruslen' har udviklet sig til en politisk og videnskabelig kontrovers langs teoretiske (Beckley 2011; Callahan 2008; Ikenberry 2008; Layne 2012; Legro 2007; Mearsheimer 2006) og ikke mindst nationale skel. Kontroversen har affødt teoretiske debatter internt i både USA og Kina – dog er størstedelen af argumenterne om 'Kinatruslen' blevet fremført af amerikanske forskere og politikere (eksempelvis Gertz 2000; Gries 1999; Roy 1996; Schaffer 2002; og et kritisk overblik i Pan 2004), mens kinesiske forskere og politikere har fremført alternative udenrigspolitiske begreber og teorier såsom 'Fredelig Opstigning', 'Den Kinesiske Skole' og 'Harmonisk Verden' for at imødegå trusselsbilledet (Hu 2005; Qin 2007, 2012; Ren 2008; Yu 2008; Yue 2008).

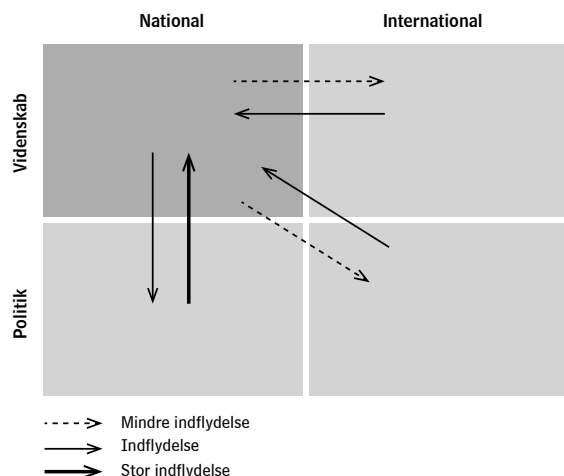
Denne artikel analyserer den kinesiske moddiskurs, hvordan den er opstået og har udviklet sig over tid. Vi fokuserer særligt på, hvordan viden produceres i grænsefladen mellem videnskab og politik, både nationalt i Kina og internationalt i relation til den amerikanske debat. Det er altså *vidensproduktionen* om Kinas opstigning, der er vores case her. Analysen søger ikke at besvare, om Kinas opstigning bliver fredelig eller ej, men opererer på et videnskabssociologisk meta-niveau, der søger at forstå samspillet mellem de sociale, politiske og intellektuelle betingelser for vidensproduktionen – snarere end dens sandhedsværdi. Vi skriver os primært ind i litteraturen om IP-disciplinens sociologi, særligt debatten om dens amerikansk/vestlige bias og muligheden for ikke-vestlig IP-teori (Bilgin 2008; D'Aoust 2012; Hoffmann 1977; International Political Sociology Forum 2009; Shilliam 2010; Tickner og Wæver 2009; Tickner 2003; Wæver 1998), snarere end litteraturen om Kinas opstigning som sådan.

Det antages ofte, at Kinas autoritære styreform, (selv)-censur og politisk kontrol over forskningsverdenen gør, at landets samfundsvidenskabelige forskning reelt reduceres til et udtryk for Kommunistpartiets præferencer. Når kinesiske forskere teoretiserer Kinas fredelige opstigning læses det som politisk propaganda. Vi argumenterer imod den konventionelle 'politikken determinerer videnskaben'-læsning af forholdet mellem politik og videnskab, ikke fordi politik aldrig påvirker forskningen, men fordi ideen om to separate sfærer – 'ren videnskab' og 'beskidt politik' – er vanskelig at opretholde. I overensstemmelse med nyere videnssociologiske teorier er vores argument, at politik og videnskab indgår i en række produktive relationer, hvor ideer hverken udvikles i den ene eller anden sfære, men i et 'tredje rum' mellem de to.

Analysen af Videnspolitiske Kontroverser

Vidensproduktionen i Kina er påvirket af den sociopolitiske kontekst og skellet mellem viden og politik er sjældent skarpt, men som de øvrige artikler i dette særnummer illustrerer, er det ikke unikt for Kina. Det væsentlige er ikke at antage *a priori*, at der er en forbindelse, men at spore forbindelsen. Videnskabsstudier handler ikke om at afsløre samfundets, politikens og magtens påvirkning af videnskaben, hvor kinesisk IP læses som falsk bevidsthed og politisk determineret. Den „nye videnssociologi“ eksemplificeret ved Randall Collins, Quentin Skinner og Bruno Latour (Camic og Gross 2004) hævder netop, at vidensproduktionens sociale kontekst ikke kun handler om det ikke/udenoms-videnskabeliges forurening af en ellers ren videnskabelig sfære, men at studere de sociale og politiske praksisser i vidensproduktionens egen kontekst. Sociologiske og politologiske studier af videnskab handler ikke om at afsløre, hvordan samfundet og politikken gemmer sig i videnskaben, men om at anerkende, at de to altid hænger sammen på produktive måder. Som Latour spørger: „I en given periode, hvor længe kan du følge en politik før du bliver nødt til at forholde dig til en videnskabs detaljerede indhold? Hvor længe kan du undersøge en forskers ræsonnement før du bliver involveret i detaljerne i en politik? Et minut? Et århundrede? En evighed? Et sekund? Alt vi beder dig om, er ikke at skære tråden væk, når den fører dig gennem en række næsten usynlige overgange, fra en type element til et andet.“ (Latour 1999, 87).

Nyere videnssociologi afviser skellet mellem videnskabens 'interne' og 'eksterne' forhold (Camic and Gross 2004) og fokuserer på oversættelsesprocessen, hvor ideer udvikles i gråzonerne og rejserne mellem det 'videnskabelige' og 'politiske', mellem det 'nationale' og 'internationale'. Med risiko for at simplificere – og reificere netop de kategorier, vi søger at overkomme – er det illustrativt med en firfeltstabel bestående af de fire primære sfærer i

vores case, hvorimellem ideer 'rejser', møder modstand, omformes, afvises eller accepteres og promoveres:

Da IP-forskning i Kina er vores case, er den nationale kinesiske videnskabelige scene midtpunkt for analysen. Her formes ideer bl.a. af konkurrencen mellem forskellige kinesiske forskere. Men ideer udvikles ikke i et videnskabeligt vakuum. De påvirkes også af rejsen til og fra internationale politiske og videnskabelige arenaer såvel som national politik. Ligeledes har den nationale videnskab indflydelse den anden vej i kraft af netop IP-begreber og -teorier, der rejser til politik.

Ideen er at tage en videnspolitisk kontrovers og kortlægge dens udvikling med fokus på både begreber, aktører og institutioner. Ved at kortlægge, hvordan en række ideer og begreber rejser mellem politik og videnskab, mellem forskellige aktører og institutioner i det videnspolitiske landskab både nationalt og internationalt, demonstrerer vi, hvorfor politik og videnskab sjældent er let adskillelige sfærer. Pointen er, at det sjældent er helt tydeligt, om et begreb stammer fra forskere eller politikere, dels fordi de tidsmæssigt lanceres samtidig, men også fordi aktørerne bag begreber sjældent er enten/eller, men ofte hybrider såsom 'scholar-officials' (fx Zheng Bijian der står bag begrebet 'Fredelig Opstigning') eller politikere, der lancerer deres ideer som 'teori' (fx Præsident Hu Jintaos teori om 'Harmonisk Verden'). Institutionelle rammer gør også skellet mellem politik og videnskab vanskeligt at opretholde i praksis (Qin Yaqing, hovedfortaleren for en kinesisk skole inden for international politik, er vice-præsident for Kinas diplomatskole og Zhao Tingyang der står bag genteoretiseringen af begrebet 'Tianxia' er fra CASS, Kinas største statslige tænketank).

Disse multifacetterede overlap mellem videnskab og politik bliver ofte set som et særligt karakteristikum ved Kinas videnspolitiske setup: tusinder års tradition for konfucianske scholar-officials i bureaukratiet kombineret med en marxistisk tradition, hvor toppolitikere fra Mao til Deng lancerer egne 'teorier' og tænketanke etableret i den sovjetiske tradition med tæt kobling til det politiske lederskab. Det bliver ofte set som et udtryk for, at Kina har en særlig politiseret akademisk kultur. Vi skriver eksplicit imod denne kvasi-orientalistiske tolkning, der ser Kinas videnspolitiske setup som umodent og ikke lige så fuldt udviklet som i Vesten, som overlejret af politiske og ideologiske interesser og intet andet end en (dårlig) indikator for Kommunistpartiets intentioner. Der er ingen grund til *a priori* at antage, at kinesisk IP er mere eller mindre politisk end IP uden for Kina. Det er meget sandsynligt, at stormagtspolitiske såvel som indenrigspolitiske faktorer har haft en (omend meget overordnet) indflydelse på IP-vidensproduktionen i Kina, men der kan – og må – også være flere sociologiske faktorer, der har

ført til udviklingen af 'Fredelig Opstigning', 'Kinesisk Skole' og 'Harmonisk Verden'. Makro-politiske faktorer giver en overordnet ramme, men er over-deterministiske og fortæller os sjældent præcist, hvordan disse begreber har udviklet sig.

Nedenfor kortlægger vi i fire overordnede sektioner, hvordan de tre begreber 'Fredelig Opstigning', 'Kinesisk Skole' og 'Harmonisk Verden' har udviklet sig gennem en oversættelsesproces mellem national og international politik og videnskab. Første del starter i den amerikanske IP-disciplin i 1990'erne, hvor 'Kinatruslen' artikuleres og snart rejser ind i politik. I anden del sporer vi, hvordan den amerikansk genererede 'Kinatrusel' førte til, at en kinesisk forsker på en tænketank artikulerede moddiskursen om 'Kinas Fredelige Opstigning', der i en periode var officiel udenrigspolitik i Hu-Wen regeringen. Den tredje og primære del viser gennem en række interviews med kinesiske IP-forskere på landets universiteter, hvordan 'Fredelig Opstigning' figurerer som et centralt begreb i forskeres søgen efter en kinesisk skole, selvom det blev nedtonet fra officielt hold. Fjerde og sidste del om Zhao Tingyangs 'Tianxia' verdensbillede og Hu Jintaos vision for en 'Harmonisk Verden' bruges til at illustrere, hvordan politisk teori og teoretisk politik ofte flyder sammen.

'Kinatruslen' fra akademiet til administrationen

Hvorvidt Kina udgør en voksende trussel mod amerikanske interesser, har været et centralt spørgsmål for amerikanske forskere efter den kolde krig. Det har givet anledning til Kinatruslens-litteraturen (China Threat), som er så central for den videnspolitiske moddebat i kinesisk IP i dag. Ideen om 'Kinatruslen' opstod i midt-90'erne blandt en bred gruppe af amerikanske forskere, intellektuelle og politikere, og har økonomiske, militære, kulturelle og politiske dimensioner. Først og fremmest var den ansporet af Kinas voldsomme økonomiske vækst. Forskere i den realistiske tradition forudsagde, at Kinas økonomiske vækst nok kunne bringe fordele til Østasien, men også kunne blive starten på Kinas søgen efter „regionalt hegemoni“ og en mulig konflikt med Japan over territorielle stridigheder i det Syd- og Østkinesiske hav (Gallagher 1994; Roy 1994, 1996; Segal 1993; Wortzel 1994; Munro 1992; se også Mearsheimer 2001, der er berømt for dette argument, men formulerede det langt senere). De tidligste forskere og intellektuelle, der artikulerede Kinatruslen, skrev ofte op imod en politisk elite, der havde ignoreret Kina, og en forretningselite, der udelukkende så Kina som en mulighed for at outsource og skabe profit (Kristof 1993; Munro 1992). Men argumentet var, at Kinas opstigning som industriel og økonomisk supermagt kunne blive lige så destabiliserende som Kaiser Wilhelms Tyskland og det Japanske Imperium, fordi lan-

dets økonomiske vækst ville kunne omsættes til militære kapaciteter (Kristof 1993).

Hvad der startede som en akademisk debat om Kinas fremtidige rolle i Østasien, blev nu for alvor artikuleret som en Kinatrusel *imod USA*. Charles Krauthammer, en indflydelsesrig intellektuel, der få år forinden havde erklæret, at USA befandt sig i et „unipolært øjeblik“ (Krauthammer 1991), hævdede nu, at USA burde „inddæmme Kina“ (Krauthammer 1995). En anden fremtrædende kritiker advokerede for 'afskrækkelse' af Kina frem for Clinton-administrationens 'konstruktive engagement' som blev sammenlignet med mellemkrigstidens appeasement-politik (Waldron 1995, 1997). Men det var især tænketanks-forskeren Ross Munro fra Foreign Policy Research Institute og journalisten Richard Bernstein, der satte tonen for trusselsbilledet i deres „The Coming Conflict with China“ (Bernstein og Munro 1997, 1998), hvor de påpegede, at USA's voksende handelsbalanceunderskud med Kina skyldtes en bevidst kinesisk strategi designet til at undergrave amerikansk økonomi. Magttransitionsforskere argumenterede endvidere for, at den differentielle vækstrate mellem USA og Kina gjorde, at Kina på sigt ville 'opstige' til global stormagtsstatus og udfylde vakuummet efter Sovjetunionen – spørgsmålet var ikke, om Kina ville blive jordens mest magtfulde nation, men hvor lang tid, det ville tage (Tammen et al. 2000, 153). Et Kina i økonomisk vækst ville få større politiske ambitioner, måske endda om regionalt hegemoni, og ville på sigt blive den nye udfordrer til USA efter Sovjetunionen (Lieberthal 1995; Roy 1996). Et opstigende Kina blev set som „det primære problem for amerikansk udenrigspolitik“, selvom de færreste borgere og ledere havde indset det (Betts og Christensen 2000). Årsagen var, hævdede journalisten Bill Gertz, at truslen fra Kina satte „selve USA's nationale eksistens på spil“ (Gertz 2000, 199). Den økonomiske og militære 'Kinatrusel' var nu artikuleret i nulsums-termer vis-a-vis USA.

Men 'Kinatruslen' handlede ikke kun om økonomi og militær, men også indenrigspolitiske faktorer. Kinas ikke-demokratiske system blev set som et fundament for ustabil og revisionistisk adfærd. Ifølge dette trusselsbillede ville Kina være disponeret for at gå i krig, jo mindre demokratisk og jo mere diktatorisk det blev (Bernstein og Munro 1997). I tråd med den demokratiske fredstese uddybede Roy: „Uden intern demokratisering er der ingen basis for eksternt pacifistisk adfærd“ (Roy 1994, 157). Andre var mindre optimistiske overfor et mere demokratisk, og dermed mere populistisk, Kina, men så i stedet roden til Kinas 'revisionisme' i landets stigende nationalisme og narrativet om 'Ydmygelsens Århundrede' under vestlig og japansk imperialisme (Gries 1999; se også Kristof 2001). Som Tyskland ved århundredskiftet, argumen-

terede Kristof, har Kina en „følelse af såret stolthed, en irriteret gigant der er blevet slået og snydt af resten af verden“ og ganske naturligt søger national genoprejsning (Kristof 1993, 70; se også Betts og Christensen 2000). Sinocentrisk nationalisme rodfæstet i den konfucianistiske civilisations overlegenhed og glorificeringen af det imperielle tributsystem kan altså udgøre „basen for kinesisk racisme“ (Gries 1999, 64). Demokratisering kunne givetvis øge nationalisternes indflydelse på udenrigspolitikken og skabe et endnu mere chauvinistisk og fremmedfjendsk Kina. Selv uden demokratisering må kommunistpartiet forsvare sin legitimitet over for nationalister, som Christensen hævdede, „eftersom Det Kinesiske Kommunistparti ikke længere er kommunistisk, må det være endnu mere kinesisk“ (Christensen 1996, 37). Stigende kinesisk nationalisme i 1990'erne var benzin på Kinatruslen.

I tråd hermed påpegede fremtrædende amerikanske forskere, at den kinesiske *kultur* øgede risikoen for konflikt. Historikeren Warren Cohen påpegede tidligt, at Kina har en unik „Riget i Midten“- eller Sinocentrisk mentalitet, hvilket ifølge ham betød, at kineserne så Kina som verdens naturlige centrum, og at „kulturel forskellighed derfra skulle betragtes som udtryk for underlegenhed“ (Cohen 1990, 3). Iain Johnstons studie af Kinas strategiske kultur gav (ikke intentionelt) blod til den kulturelle trussels-tænkning med argumentet om, at Kinas strategiske kultur var præget af parabellumparadigmet (forbered dig på krig), hvor krig ses som et konstant og tilbagevendende fænomen i international politik, og hvor brugen af fysisk vold derfor ses som den mest effektive måde at håndtere trusler (Johnston 1995). Cohen påstod i forlængelse heraf, at Kina vil blive „lige så aggressivt og ekspansionistisk som Kina altid har været, når det har været den største magt i Asien (Cohen 1997, 105). Sådanne argumenter var på linje med Samuel Huntingtons (1993, 1997) tese om 'Civilisationernes Sammenstød', der forudså konflikt som følge af indlejrede kulturelle og identitetsmæssige træk ved Kina (den konfucianske civilisation).

Kinatruslen blev adopteret af amerikanske politikere som Bob Schaffer og hybridaktører i spændingsfeltet mellem videnskab og politik som Condolezza Rice: begge talte åbent om Kinatruslen og om, at Kinas militære oprustning var rettet specifikt mod USA (Rice 2000; Schaffer 2002). Som rådgiver for guvernør George W. Bush udtalte Condolezza Rice, at „Kina er ikke en „status quo“ magt, men en der gerne vil ændre Asiens magtbalance til egen fordel. Det alene gør det til en strategisk konkurrent, ikke den „strategiske partner“, Clinton-administrationen en gang kaldte det.“ (Rice 2000, 56). Kinatruslen nåede derfor hele vejen til det Hvide Hus, hvor Bush-administrationen i dens første år indså, at et opstigende Kina

var den primære sikkerhedspolitiske udfordring for USA over de næste årtier (en korrekt vurdering, påpeger realister som Mearsheimer (2011, 33)). Det er i kontekst af denne akademiske og politiske artikulation af Kinatruslen, vi skal forstå, hvorfor kinesiske forskere og politikere har været optaget af at overbevise omverdenen om Kinas 'fredelige opstigning'. Kina 'opstiger' ikke kun i en materiel verdensorden domineret af USA, dets allierede og amerikansk-ledede institutioner, men også i en diskursiv verdensorden, hvor nye opstigende magter generelt, og Kina især, ses som potentielt destabiliserende faktorer.

'Fredelig Opstigning' fra tænketanke til partislogan

Begrebet 'Fredelig Opstigning' har sin rod i den frygt Kinas opstigning fremkaldte hos Kinas naboer og USA. Kinesiske politikere, forskere og journalister har siden midt-90'erne forsøgt at imødegå diskursen om Kinatruslen (Yee og Storey 2002, 3), men det var først med 'Fredelig Opstigning', at en moddiskurs blev formuleret. Begrebet blev efter sigende opfundet af Zheng Bijian, tidligere vicepræsident i den Centrale Partiskole, efter en rejse til USA i 2002, hvor han mødte forskere og bureaukrater i Bush-administrationen, der var bekymrede over Kinas vækst og 'Kinatruslen'. Derfor blev en task force nedsat til at „udvikle en omfattende teori om Kinas fredelige opstigning“, der kunne forsikre om Kinas intentioner om global stabilitet (Glaser og Medeiros 2007, 294). I en tale til Bo'ao Forum for Asien lancerede Zheng Bijian begrebet 'Fredelig Opstigning' for at forklare Kinas udvikling og intentioner til omverdenen (Suettinger 2004, 2). Talen imødekom eksplicit ideen om, at „en stor magts opstigning ofte resulterer i drastiske forandringer i den internationale konfiguration og verdensordenen, og kan endda starte en verdenskrig“ men også, at Kina ikke vil være ekspansiv, men „vil stræbe efter opstigning, vigtigere endda stræbe efter fredelig opstigning“ (Zheng i Suettinger 2004, 2).

Senere lancerede Zheng 'Fredelig Opstigning' til et amerikansk publikum på Harvard Universitet i 2003 og i *Foreign Affairs* (2005). Argumentet var, at Kina trods høje vækstrater stadig har en mindre økonomi end USA, særligt BNP per indbygger, og derfor fokuserer mere på at løse landets fattigdomsproblemer end på at dominere verden. Zhengs argument trak på liberal IP-teori og plussums-sprog: Kina udvikler sig gennem liberalisering, reformer og globalisering, eksemplificeret i medlemskabet af WTO, men har en række udfordringer, såsom ressourcemangel, miljøproblemer, social udvikling og uro, og særligt et opgør med den måde, stater historisk har opsteget til stormagtsstatus. Zheng forsøgte at forsikre USA og Vesten om, at Kina ikke var et nyt Tyskland

eller Japan, at Kina ikke stræber efter hegemoni, kolonisering og ekspansion, men „fred, udvikling og samarbejde med alle lande i verden“ (Zheng 2005, 22). ‘Fredelig Opstigning’ var ikke udelukkende Zheng’s opfindelse, men ifølge Suettinger en ide „der havde cirkuleret i akademiske og tænketanks-cirkler, særligt i Shanghai“ (Suettinger 2004, 3)

Zheng Bijian var dog alligevel en vigtig aktør, ikke kun som begrebsentreprenør, men fordi han som hybridaktør (scholar-official) formåede at få begrebet i cirkulation blandt topledelsen. Her peges der ofte på Zhengs professionelle erfaringer og anerkendelse som politisk teoretiker samt hans partiforbindelser til Hu Jintao, der indtil 2002 var præsident for Partiskolen, hvor Zheng var vice-præsident, såvel som hans tidligere roller som taleskriver og rådgiver for Hu Yaobang og Deng Xiaoping (Glaser og Medeiros 2007, 296-7; Suettinger 2004, 1-2). ‘Fredelig opstigning’ blev derfor hurtigt til et af Hu Jintao og Wen Jiabaos udenrigspolitiske begreber, hvilket af Kina-eksperter fremhæves som et eksempel på, hvordan udenrigspolitiske ideer kan blive udviklet i tænketanke og på universiteter. Glaser og Medeiros (2007, 292) ser endda debatten om Fredelig Opstigning som en „indikator på det udvidede politiske rum i Kina til at formulere udenrigspolitik“ og et tegn på, at forskere på landets universiteter og tænketanke ikke kun gentager regeringens slogans, men bidrager aktivt til policyformuleringen.

Hu Jintaos brug af begrebet gjorde, at en række forskningsinstitutioner, konferencer og publikationer begyndte at diskutere „teorien om Kinas fredelige opstigning“ (Suettinger 2004, 4). Fredelig opstigning blev derfor også mødt af kritik internt i Kina. Blandt modargumenterne var, at forpligtelsen til *fredelig* opstigning svækker Kinas muligheder for at afskrække Taiwanesisk uafhængighed med ufredelige midler, svækker muligheden for militær modernisering og simpelthen vil være umulig, fordi fredelig opstigning ikke har et historisk fortilfælde og vanskeliggøres af trusler fra USA, Japan og NATO. Andre kritiserede begrebet *opstigning* for at intensivere frygten blandt Kinas naboer og for at være forhastet og bryde med Deng Xiaopings råd om at vente på sin tid og skjule sine kapabiliteter (Glaser og Medeiros 2007, 302-306; Suettinger 2004, 6). Begrebet blev derfor formelt set nedtonet af partiet allerede efter et par måneder og erstattet af ‘Fredelig udvikling’, dels pga. kritikken, men efter sigende også fordi tidligere præsident Jiang Zemin og hans støtter var modstandere af begrebet (Suettinger 2004, 7-8). Kontroversen om selve begrebet er interessant, fordi den giver udtryk for, at kinesisk politik og videnskab sjældent er så monolitisk og topstyret, som det antages. Det skal dog bemærkes, at den begrebsmæssige substans i strate-

gien om ‘Fredelig Udvikling’ er uforandret og ofte bruges synonymt med ‘Fredelig Opstigning’.

‘Fredelig Opstigning’ spiller derfor stadig en stor rolle i debatter inden for kinesisk IP-forskning. Som Qin beskriver forløbet, var den akademiske debat om fredelig opstigning oprindeligt „struktureret omkring de tre mainstream amerikanske IP-teorier“ (Qin 2011, 246): hvor Kinas „realister“ var pessimistiske omkring muligheden for fredelig opstigning i et anarkisk internationalt system præget af magtpolitik; Kinas „liberale“ mente, at fredelig opstigning var mulig gennem institutioner og regelbundet samarbejde og fordi Kinas primære mål er økonomisk udvikling; Kinas „konstruktivister“ hævdede, at fredelig opstigning er mulig, fordi Kina var blevet socialiseret af det internationale samfund og har fået en identitet som status quo magt (Qin 2011, 246-8). Den kinesiske akademiske debat om ‘Fredelig Opstigning’ blev altså foretaget indenfor de teoretiske rammer af amerikansk IP. Denne situation førte til en ny debat om behovet for en ‘kinesisk skole’.

‘Fredelig Opstigning’ som kerneproblematik for en kinesisk skole

Trods det kuriøse forløb omkring ‘Fredelig Opstigning’ i politiske cirkler har begrebet fået sit eget liv i akademiske cirkler, hvor det figurerer som en kerneproblematik i kinesiske forskeres søgen efter en særegen ‘kinesisk skole’ indenfor IP-teori (Qin 2011, 245; Acharya og Buzan 2007, 290; Ren 2008, 300-301). Debatten om en kinesisk skole fokuseret på fredelig opstigning skal dog ikke udelukkende ses som et politisk projekt relateret til topledelsens behov for en udenrigspolitisk strategi – og dermed som et epifenomen determineret af politik – men bør også anskues som intellektuel politik, som en måde at positionere sig i forhold til vestlige teorier og andre kinesiske forskere. Kinesiske forskere modtog amerikanske trusselsbilleder med stor seriøsitet. Huntingtons sammenstøds-tese, Johnstons udlægning af Kinas kulturelle realisme og den demokratiske freds tænkning er alle blevet mødt af kritik fra kinesiske IP-forskere (Wang 2002, 7; Wang 2009, 106). Den amerikanske genererede Kinatrussel satte derfor ikke kun gang i debatten om fredelig opstigning, men også den bredere debat om behovet for en kinesisk skole, der kan give et alternativt, kinesisk perspektiv på international politik (Qin 2011, 249).

Den mest kendte fortalere for en kinesisk skole, Qin Yaqing (2007, 2012), antager i sin geokulturelle tilgang til IP-teori, at selvom teorier opstiller generaliserbare sandhedsudsagn med universel validitet, er de altid indlejret i en geokulturel og politisk kontekst. Den kontekst kommer til udtryk i de *spørgsmål*, der stilles. Amerikanske teorier fra neorealisme og magttransitionsteori til neoliberal in-

stitutionalisme og hegemonisk stabilitetsteori drejer sig, i Qins perspektiv om at understøtte amerikansk hegemoni. Omvendt bør kerneproblematikken i en kinesisk skole være Kinas udfordringer som opstigende stormagt, Kinas relation til det internationale samfund og særligt Kinas 'fredelige opstigning', da eksisterende teorier har vanskeligt ved at forklare, hvordan opstigende magter integreres fredeligt i det internationale samfund (Qin 2006). Fredelig opstigning skal danne den teoretiske kerne i den kinesiske skole, er argumentet, fordi kun kinesere kan forventes at stille denne type spørgsmål: „Nogle kinesiske spørgsmål kan kun besvares af kinesiske forskere. For eksempel: spørgsmålet om Kinas fredelige opstigning som antitesen til USA's svindende magt er ikke et spørgsmål, som vestlige forskere kan forventes at teste som et positivt argument. Derfor er det op til kinesiske forskere, selvbevidst, at forklare dette problem“ (Zhang Jianxin i Paltiel 2011, 10). Denne tilgang til den kinesiske skole, der kaldes issue-skolen eller 'fredelig opstigning'-skolen, støttes af mange, men er blot én blandt mange tilgange til den kinesiske skole (Kristensen og Nielsen 2010, 66-75).

Det er her, vi rejser til Kina og interviewer forskere om den kinesiske skole. Vores interviews med mere end 30 kinesiske forskere fra førende universiteter og tænketanke i Beijing og Shanghai havde netop til formål at belyse den videnspolitiske kontekst, som den kinesiske skole er indlejret i. Vi har anonymiseret interviewpersonernes identitet, bortset fra formel stilling og universitet. Interviews bruges her for bedre at forstå nuancerne og konkurrencen mellem de forskellige teoriretninger i debatten om den kinesiske skole, blandt andet 'issue-skolen' om Kinas fredelige opstigning, der skal forstås både i relation til eksisterende vestlige teorier og i relation til andre kinesiske tilgange, der bruger oldtidens kinesiske filosofi til at udvikle en kinesisk tilgang til international politik. I vores samtaler med kinesiske forskere fokuserede vi derfor særligt på, hvordan argumenter i debatten om den kinesiske skole fremsættes 'interaktionistisk', altså i relation (opposition) til hinanden og til vestlig IP. Den interaktionistiske logik er tydelig i følgende citat fra en lektor på Fudan Universitet i Shanghai, der identificerer sig med „issue-skolen“:

Vi bliver nødt til at lave en teori for at forklare, hvorfor Kina er en fredelig magt, når Kina bliver en stormagt. [...] Når vi er blevet en stormagt, er vi stadig et fredeligt land, vi bruger ikke militærmagt til at håndtere internationale konflikter. Det issue behøver man en teori for at kunne forstå, for at hjælpe jer, europæere og amerikanere, med at forstå dette issue.¹

Argumentationen inddrager os (jer) som interviewere i en rolle som repræsentanter for Vesten, både Europa og USA: formålet er at „hjælpe jer“ i Vesten med at forstå, at Kina vil opstige fredeligt, fordi „jeres“ teorier ikke kan forstå fredelige magtforskydninger. Identitetsniveauet er altså „jer“ europæere og amerikanere (og implicit „jeres“ teorier), der ikke kan forstå, at Kina vil opstige fredeligt, over for „os“ kinesere, der har forstået fredelig opstigning og dermed har til opgave at teoretisere det i IP-disciplinen. I vores samtale med en anden lektor på Shanghai International Studies Universitet uddybes det, hvilke teorier der er utilstrækkelige. Vi kommer her ind i interviewet, mens samtalen drejer sig om Kinas fredelige opstigning, og vi spørger, hvorfor „eksisterende teorier“ ikke kan forklare det:

Faktisk, ved I, har den realistiske IP-teori det meget svært ved at forklare hvordan en opstigende magt kan opstige fredeligt. I ved magttransitionsteori hævder, at i en periode med magttransition eller magtparitet er der en fare for, at den opstigende magt vil ty til krig eller vold. [...] Så mange kinesiske forskere mener, at Kina ikke vil følge erobningsvejen. Faktisk vil retningen på Kinas udvikling primært benytte sig af økonomisk udvikling, national økonomisk udvikling, den åbne dørs politik og engagere det internationale samfund. Vi vil ikke bruge vold, ikke besætte kolonier eller etablere en indflydelsesfære. Sådanne ting. Det var den primære motivation bag kinesiske IP-forskeres forsøg på, at etablere deres egen IP-teori.²

Bemærk, hvordan spørgsmålet om eksisterende teorier bliver simplificeret til realistiske teorier, og herunder hvordan realisme simplificeres til magttransitionsteori. Dermed får „eksisterende teorier“ vanskeligt ved at forklare Kinas fredelige opstigning og afvises som utilstrækkelige. Samtidig fremstilles „fredelig opstigning“ som et problem, kun en kinesisk teori kan forklare, og et spørgsmål, kun kinesere ville stille. Dette retoriske træk skaber altså et „uløst puzzle“, og fra et videnskabssociologisk perspektiv kan det netop ses som en vigtigere besiddelse end løste puzzles (Collins 1998, 32). Som en fortaler for issue-skolen bemærker, er nye uløste problemer få: „Jeg tror alle problemerne blev fundet af vestlige forskere først. Intet er tilbage til os.“ Når forskere fremstiller fredelig opstigning som et uløst puzzle, skal det derfor ikke ses udelukkende som et politisk determineret projekt, men også et forsøg på at skabe en empirisk niche for en kine-

sisk skole – noget, kun kinesere kan forstå. Selvom fredelig opstigning også blev omfavnet af Kinas topledere, er det altså værd at fremhæve, at forskeres omfavnelser af Fredelig Opstigning også skal ses som et akademisk træk imod vestlige (realistiske) teorier og Kinatrusselteorier såvel som en brugbar position i den akademiske debat om den kinesiske skole. Bemærk for eksempel, hvordan en anden forsker argumenterer imod Qin Yaqing og Yan Xuetongs tilgang, der bruger oldtidens kinesiske filosofi og kultur til at konstruere en kinesisk skole:

Så jeg mener, Kina har behov for en teori til at forklare, hvorfor Kina kan udvikle sig fredeligt og opnå en fredelig opstigning. Men du kan ikke finde en teori til at forklare det. Fordi i realismen kan du finde, at alle opstigende magter vil få en konflikt med hegemonen. Så sagde Kina, vi har brug for en fredelig opstigningsproces. Folk siger, 'er det muligt?' Det betyder, at vi bliver nødt til at udvikle en ny teori og kan ikke hvile på eksisterende teorier. [...] Jeg tror den eneste måde, du kan gøre det, er ved at kigge tilbage på de seneste tre årtiers historie. Vi har haft en meget succesfuld udvikling i de sidste tre årtier og denne udvikling er fredelig [...] Jeg synes Qin Yaqing og Yan Xuetong begge...bare er det samme. [...] Jeg tror de problemer, vi står over for i dag, er langt mere komplicerede. Det er en totalt anderledes verden, nutidens Kina og oldtidens Kina. Alle de ideer, der blev udviklet af klassikerne, kan ikke fuldt ud bruges til at hjælpe og forstå nutidens virkelighed.³

Ved at stille sig i opposition til prominente forskere, som Qin Yaqing og Yan Xuetong, der bruger oldtidens kinesiske kultur og filosofi til at konstruere en kinesisk teori, forsøger denne unge forsker at skabe en distinkt intellektuel position. Selvom fredelig opstigning er et politisk begreb, er der altså ikke tale om, at forskning om fredelig opstigning er så politisk kontrolleret, at den er helt homogen. Der er uenighed og debat blandt kinesiske forskere. Det er derfor problematisk at forstå teoretiseringen af Fredelig Opstigning som enten rent akademisk (at bidrage til disciplinens forståelse af Kina og opstigende magter generelt) eller rent politisk (at hjælpe Kina med at opstige fredeligt). Faktisk hæmmer skellet mellem magt og viden, politik og akademiet, som to separate sfærer mere end det gavner forståelsen af den kinesiske debat. Ønsket om en kinesisk skole er ikke nødvendigvis politisk bestillingsarbejde, hos mange forskere bunder det i en politisk teoriforståelse inspireret af marxisme og kritisk teori.

Marxistisk IP-teori spiller generelt en mindre rolle i Kina, end man kunne forvente i et land styret af et kommunistparti og hvor centrale IP-institutioner oprindeligt blev etableret efter Sovjetisk forbillede. Marxismen er dog til stede som meta-teori, hvilket gør skellet mellem teori og politik endnu mere sløret. Hvis den klassiske marxismes meta-teori var, at teori skal vejlede praksis, og at de hegemoniske teorier altid er hegemonens (eller den hegemoniske klasses) teorier, så er konsekvensen for kinesisk IP, at Kina ikke kan hvile på eksisterende amerikanske teorier, men må udvikle sin egen. Dette praktiske, politiske og emancipatoriske teoribegreb er blevet karakteriseret som et særligt karakteristika ved kinesisk IP på grund af marxismens tidlige indflydelse. Modsat „Vestlig epistemologi“, hvor teoriens funktion er at „forklare og forudsige“, er det kinesiske teoribegreb ideologisk: teori skal instruere politisk praksis på den „rigtige“ måde og skal være normativ og „revolutionær“ frem for „tom“ (Geeraerts og Men 2001, 252). Et klassisk marxistisk argument for en kinesisk skole findes hos Wang Yiwei, der kalder eksisterende IP-teorier for „vulgære“, fordi de fremstilles som universelle, men egentlig er vestlige teorier, repræsenteret af Anglo-Amerika, der forklarer vestlig historie, løser Vestens problemer og legitimerer det vestlige internationale system. Vulgære IP-teorier skal modsvares af den kinesiske skole, der automatisk vil komme til verden, når Kina dominerer verdens produktivkræfter (Wang 2007, 191, 208).

Det er problematisk at tale om ét kinesisk teoribegreb – der er også konkurrence og uenighed på dette plan – men det marxistisk inspirerede teoribegreb er en faktor, der kan få kinesisk IP til at se mere politisk determineret ud, end det er. Forskeres søgen efter en kinesisk skole behøver altså ikke skyldes politisk bestillingsarbejde fra politbureauet, men derimod at de opererer med et teoribegreb, hvor det er videnskabens mest grundlæggende opgave at forandre verden. Nogle forskere engagerer direkte Robert Cox' kritiske teori for at lave et lignende argument: „teori er for nogen og et bestemt formål[...] vi skal holde for øje at vi har et ansvar eller en pligt til at skabe en kinesisk IP-skole.“⁴ Logikken er klar ifølge Qin Yaqing: hvis teorier altid er for nogen og et bestemt formål, særligt USA og bevarelsen af amerikansk hegemoni (Qin 2006), så skal Kina have sin egen „store ide“, der tjener det nationale formål at få en større rolle i verden gennem fredelig opstigning (Qin 2007, 328, 2011, 474). I forlængelse af dette Coxianske argument bliver afvisningen af eksisterende teorier ligefrem automatisk, da de jo varetager andre landes interesser. Målet bliver at udvikle teorier, der kan hjælpe Kinas udenrigspolitik. Teorier, der kommer fra 'os', ikke 'dem' (Callahan 2001). Som en lektor på Fudan Universitet udtrykte det „Jeg mener, at

vestlig teori kan forklare brede issues. Men vores problem er at bygge vores egen teori. Den teori er forskellig fra vestlige teorier.⁴⁵

Denne ligefremme bevidsthed om politisk teori/teoretisk politik gennemsyrrer også den politiske ledelses lancering af teorier. Efter den mindre succesfulde introduktion af 'Fredelig opstigning' blev begrebet 'Harmonisk verden' søsat i forsøg på at forklare Kinas fredelige intentioner og samtidig lancere en kinesisk vision for verdensorden. Hu Jintaos lancering af 'Harmonisk verden' skete samtidig med en ny tendens i kinesisk IP, der trækker på traditionel kinesisk kultur og filosofi for at forklare Kinas identitet, intentioner og vision for omverdenen.

'Harmonisk Verden' og 'Tianxia' – skellet mellem politik og videnskab nedbrydes

'Harmonisk verden' tilskrives normalt både tidligere præsident Hu Jintao og Yu Keping, professor ved Peking Universitet og leder af Central Komiteens Oversættelsesbureau, endnu en hybridaktør (Callahan 2008, 758; Glaser og Medeiros 2007, 294). 'Harmonisk Verden' trækker eksplicit på traditionel, kinesisk kultur om harmoni og fred (Callahan 2008) og beskriver en verden præget af forskellighed, men samtidig harmoni, fred og fælles fremskridt. En 'Harmonisk verden' er ifølge Hu baseret på 4 punkter. For det første må sikkerhed gentænkes som et fælles, gensidigt begreb frem for et individuelt, nationalt begreb som under den Kolde Krig. For det andet må gensidigt samarbejde ophøjes som princip for at sikre fælles fremskridt. For det tredje må internationale værdier og normer gentænkes, så de tillader, at civilisationer med forskellige værdisæt kan sameksistere i harmoni og fordragelighed. Ingen civilisations værdier vejer tungere end andres. For det fjerde bør FN reformeres, så udviklingslandene får en større stemme (Hu 2005). 'Harmonisk verden' kan altså, ligesom 'Fredelig Opstigning', læses som defensiv image-pleje og en reaktion på Kinatruslen (sikkerhed som fælles, gensidigt begreb; samarbejde som bærende princip), men også som en mere proaktiv kinesisk vision for en foretrukket verdensorden, hvor Kinas ikke-demokratiske system og kultur har en legitim plads (værdier og normer bør relativiseres). Begrebet er blevet set som et udtryk for topledelsens behov for en ny diskurs til at give retningslinjer for Kinas globale interesser og mere aktive rolle i verden i det 21. århundrede (Zheng and Tok 2007).

Ved nærmere eftersyn viser det sig dog, at 'Harmonisk verden' ikke er 'ren politik'. Begrebet har tydelige tråde til videnskabelige debatter, og inspirationskilderne er langt bredere end først antaget. William Callahan hævder, at Hu var inspireret af filosofen Zhao Tingyang's tænkning om Tianxia-systemet ('Alt under himlen'-systemet)

og Konfucianske ideer om harmoni: „Tianxias utopiske temaer resonerer med Beijings seneste udenrigspolitiske narrativ: 'harmonisk verden'. Kun 5 måneder efter at [Zhao Tingyangs] „The Tianxia System“ blev udgivet, udlagde præsident Hu Jintao sin 4 punkts plan for en 'Harmonisk Verden' i FN i September 2005“ (Callahan 2008, 758). Vi interviewede derfor Zhao Tingyang for at høre mere om Tianxia-systemet og den mulige inspiration til Hu Jintao. Tianxia er ifølge Zhao inspireret af Kinas udenrigspolitiske praksis under Zhou dynastiet (1046 BC-256 BC) og det Sinocentriske tribut-system (221 BC – 1800 AD). Som han forklarer i interviewet:

Tianxia har et princip, som I ved er det meget berømt nu, det er princippet om harmoni. Det er et meget gammelt princip, men i disse år er det blevet berømt, regeringen i Beijing har sagt det igen og igen. Faktisk er det en del af Alt under himlen-teorien. Kernen af princippet om harmoni er, hvad jeg har kaldt det Konfucianske fremskridt – at lade alle universelt få gavn.⁶

Tianxia-systemets ontologi organiserer politisk rum i koncentriske cirkler fra et civiliseret centrum (Riget i Midten) til en barbarisk periferi. Frem for Westfalske principper om *suverænitets-lighed-anarki*, hvor magtbalance giver stabilitet, er argumentet, at det asiatiske Tianxia-systems *orden-ulighed-hierarki* giver stabilitet (Wang 2009, 114). Zhaos arbejde er udtryk for en bredere tendens til at teoretisere klassisk kinesisk filosofi og kultur, særligt konfucianisme i international politik (Qin 2009, 197). Flere kritikere hævder, at disse studier af klassisk kinesisk kultur har givet inspiration til regeringens udenrigspolitik og den kulturelle drejning i 'Harmonisk Verden'. Zhaos teori er derfor blevet kritiseret for at give det ideologiske grundlag for et nyt sinocentrisk hierarki (Callahan 2008). Selv mener Zhao dog ikke, at hans teori er politisk motiveret, men at han som filosof bidrager med et holistisk og harmonisk alternativ til vestlige perspektiver på international politik (Kristensen og Nielsen 2010: 68). Men politik og videnskab er igen forbundet på forunderlige måder.

Traditionel kultur bliver ikke kun teoretiseret pga. elitens behov for en udenrigspolitisk strategi, men skal også ses som intellektuelt våben mod Kinatrussels-litteraturen. Det er i modstand mod den kulturelle Kinatrusel, hævder Wang, at kinesiske forskere teoretiserer de fredelige og harmoniske elementer i kinesisk kultur – for at bevise at den kinesiske civilisation er fredelig (Wang 2009, 107). Den prominente IP-forsker Yan Xuetong foreslog derfor, at „vi må støtte de pågående nationale

studier [guoxue] ... Nationale studier vil hjælpe folk til ordentligt at forstå den kinesiske kulturs rolle, at forstå hvor storartet kulturen er“ (Yan 1996, kapitel 9). Den form for intellektuel nationalisme, der ligger i *guoxue*, resonerer med Hus politiske begreb om ‘Harmonisk verden’, men det er lige så sandsynligt, at det er politikere, som er inspireret af den intellektuelle bevægelse, som den anden vej rundt. Ifølge Callahan var Yans forslag inspiration for regeringens *soft power* strategi i det Nationale Forsvars White Paper fra 1998 (Callahan 2005, 275). Ligeledes foreslog IP-forsker på Fudan Universitet, Wang Huning at bruge traditionel kultur som blød magt (Glaser og Murphy 2009, 12; Li 2008, 292). Wang Huning blev senere medlem af Kommunistpartiets Centralkomites Sekretariat, leder af det centrale policy-forsknings kontor, en af de 25 medlemmer af politbureauet, efter sigende i spil til en toppost under overgangen til Xi Li-regeringen og i dag en af de mest indflydelsesrige udenrigspolitiske rådgivere i Kina (China Vitae 2014; Page 2013). Der er ingen tvivl om, at regeringen bruger *guoxue* og studier af Konfucianisme i sin *soft power* strategi (Bell 2009; Callahan 2008, 758-759; Glaser og Murphy 2009; Li 2008, 308; Yan 2008, 162) ligesom hundredevis af Konfucius-institutter er blevet oprettet verden over for at promovere Konfucianske ideer om fred og harmoni.

Selvom kinesiske politikere og forskere forsøger at tale imod den amerikanske Kinatrussels-diskurs med både ‘fredelig opstigning’, den ‘kinesiske skole’ og ‘harmonisk verden’, har USA indtil videre domineret diskursen. Debatten om Kinatrusslen kan ligefrem læses som en amerikansk identitetsdiskurs præget af angsten for USA’s forfald og en post-amerikansk verden. Her castes Kina som truende Anden, det konstitutive ydre, der er med til at konstruere USA’s exceptionalistiske identitet (Pan 2004). Her er selv en teori om fredelig opstigning en paradoksal måde at imødekomme amerikansk hegemoni i IP-disciplinen, fordi den fortsat opererer på et diskursivt terræn defineret af en amerikansk angst for nye udfordrere mod USA’s position (Zhang 2007, 113). Selvom kinesiske forskere og politikere forsøger at lancere nye begreber, tager den reaktive og forsikrende moddiskurs udgangspunkt i de samme begreber og antagelser som den amerikanske trusseldiskurs bruger (status quo eller revisionist, fredelig opstigning eller ej osv.)

Kinesiske forskere og journalister har derfor opfordret til at øge Kinas „diskursive magt“. (Bandurski 2011, 2012) samt at kinesiske forskere bør „have tillid til deres egen civilisation for at promovere dannelsen af ‘kinesisk diskursiv magt’ og den ‘kinesiske skoles’ opstigning.“ (Pan i Callahan 2013, 82; se også Zhao 2011). Det nyeste begreb ‘China dream’, fremsat af præsident Xi Jinping i november 2012, kan ses som et forsøg på at skabe

en kinesisk vision for verden, som ikke kun taler tilbage til Kinatrussels-diskursen. Xi’s ‘Kinadrøm’ handler om ‘genoprejsningen’ (rejuvenation) af Kina som en historisk ydmyget nation til et stærkt (økonomisk, politisk, diplomatisk, videnskabeligt, militært), civiliseret (rig kultur, høj moral), harmonisk (lighed og venskab blandt sociale klasser) og smukt Kina (sundt miljø) (Kuhn 2013). Også Kinadrømmen er et begreb, der ikke udelukkende er politisk, men har sine rødder i civilsamfundet og intellektuelle lige fra den konservative oberst Liu Mingfus bog fra 2010, *Kinadrømmen: Stormagtstænkning og Strategi i den Post-Amerikanske Æra*, til den liberale avis *Southern Weekend*, der uddelte China Dreamer awards i 2010 (Callahan 2012, 254). Selvom Kinadrømmen er endnu et forsøg på at konstruere et *kinesisk* policybegreb, taler også dette begreb tilbage til USA, fordi det både er inspireret af og taler op imod den amerikanske drøm. Som det seneste skud på stammen af udenrigspolitiske begreber vil ‘Kinadrømmen’ være et oplagt tema for videre forskning i de videnspolitiske diskurser i Kina.

Referencer

- Acharya, Amitav, og Barry Buzan. 2007. „Why is there no non-Western international relations theory? An introduction“. *International Relations of the Asia-Pacific* 7(3): 287-312.
- Bandurski, David. 2011. „Paper slams Google for hacking accusations“. *China Media Project*. <http://cmp.hku.hk/2011/06/03/12992/> (20. November 2013).
- . 2012. „Where does soft power begin?“ *China Media Project*. <http://cmp.hku.hk/2012/06/25/24430/> (20. November 2013).
- Beckley, Michael. 2011. „China’s Century? Why America’s Edge Will Endure“. *International Security* 36(3): 41-78. http://dx.doi.org/10.1162/ISEC_a_00066.
- Bell, Daniel A. 2009. „War, Peace, and China’s Soft Power: A Confucian Approach“. *Diogenes* 56(1): 26-40.
- Bernstein, Richard, og Ross H. Munro. 1997. „The Coming Conflict with America“. *Foreign Affairs* 76(2).
- . 1998. *The Coming Conflict with China*. Vintage Books.
- Betts, Richard K., og Thomas J. Christensen. 2000. „China: Getting the questions right“. *The National Interest* 2001.
- Bilgin, Pinar. 2008. „Thinking past ‘Western’ IR?“ *Third World Quarterly* 29(1): 5-23.
- Callahan, William. 2001. „China and the Globalisation of IR Theory: discussion of ‘Building International Relations Theory with Chinese Characteristics’“. *Journal of Contemporary China* 10: 75-88.
- . 2005. „Nationalism, Civilization and Transnational Relations: the discourse of Greater China“. *Journal of Contemporary China* 14(43): 269-89.
- . 2008. „Chinese Visions of World Order: Post-hegemonic or a New Hegemony?“ *International Studies Review* 10(4): 749-61.
- . 2012. „Shanghai’s alternative futures: The World Expo, citizen intellectuals, and China’s new civil society“. *China Information* 26(2): 251-73.
- . 2013. *China Dreams: 20 Visions of the Future*.
- Camic, Charles, og Neil Gross. 2004. „The New Sociology of Ideas“. I *The Blackwell Companion to Sociology*, red. Judith R. Blau. Oxford, UK: Blackwell Publishing Ltd.

- Cheung, Gordon C.K. 2008. „International Relations Theory in Flux in View of China's 'Peaceful Rise'“. *The Copenhagen Journal of Asian Studies* 26(1): 5-21.
- China Vitae. 2014. „China Vitae: Biography of Wang Huning“. *China Vitae*. http://www.chinavitae.com/biography/Wang_Huning%7C3538 (24. Februar 2014).
- Christensen, Thomas J. 1996. „Chinese Realpolitik“. *Foreign Affairs* 75(5): 37-52.
- Cohen, Warren I. 1990. *America's Response to China: A History of Sino-American Relations*. New York: Columbia University Press.
- Collins, Randall. 1998. *The Sociology of Philosophies: A Global Theory of Intellectual Change*. Cambridge and London: The Belknap Press of Harvard University Press.
- Confucius Institute. 2010. „HanBan-Confucius Institute/ClassRoom-About Confucius Institute/ClassRoom“. http://english.hanban.org/node_10971.htm.
- D'Aoust, Anne-Marie. 2012. „Introduction to the sociology/ies of international relations“. *Journal of International Relations and Development* 15(1): 90-97.
- Feng, Huiyun. 2009. „Is China a Revisionist Power?“ *Chinese Journal of International Politics* 2(3): 313-34.
- Gallagher, Michael G. 1994. „China's Illusory Threat to the South China Sea“. *International Security* 19(1): 169.
- Geeraerts, Gustaaf, og Jing Men. 2001. „International Relations Theory in China“. *Global Society* 15(3): 251-76.
- Gertz, Bill. 2000. *The China Threat: How the People's Republic Targets America*. Washington, DC: Regnery Pub.
- Glaser, Bonnie S, og Evan S Medeiros. 2007. „The Changing Ecology of Foreign Policy-Making in China: The Ascension and Demise of the Theory of „Peaceful Rise““. *The China Quarterly* 190: 291-310.
- Glaser, Bonnie S., og Melissa E. Murphy. 2009. „Soft Power with Chinese Characteristics: The Ongoing Debate“. I *Chinese Soft Power and Its Implications for the United States: Competition and Cooperation in the Developing World, a Report of the CSIS Smart Power Initiative*, red. Carola McGiffert. Washington, D.C.: Center for Strategic and International Studies.
- Gries, Peter Hays. 1999. „A 'China threat': Power and passion in Chinese 'face nationalism'“. *World Affairs* 162(2): 63-75.
- Hoffmann, Stanley. 1977. „An American Social Science: International Relations“. *Daedalus* 106(3): 41-60.
- Hu, Jintao. 2005. *Build Towards a Harmonious World of Lasting Peace and Common Prosperity*. New York: Speech at the Plenary Meeting of the United Nations' 60th Session, September 15, 2005.
- Huntington, Samuel P. 1993. „The Clash of Civilizations?“ *Foreign Affairs* 72(3): 22-49.
- . 1997. *The clash of civilizations and the remaking of world order*. Simon and Schuster.
- Ikenberry, John. 2008. „The Rise of China and the Future of the West: Can the Liberal System Survive?“ *Foreign Affairs* 87(1): 23.
- International Political Sociology Forum. 2009. „International Political Sociology Beyond European and North American Traditions of Social and Political Thought Introduction“ red. Jef Huysmans og Ole Wæver. *International Political Sociology* 3(3): 327-327.
- Johnston, Alastair Iain. 1995. *Cultural realism: strategic culture and grand strategy in Chinese history*. Princeton, N.J.: Princeton University Press.
- . 2003. „Is China a Status Quo Power?“ *International Security* 27(4): 5-56.
- . 2013. „How New and Assertive Is China's New Assertiveness?“ *International Security* 37(4): 7-48.
- Kastner, Scott L, og Phillip C Saunders. 2012. „Is China a Status Quo or Revisionist State? Leadership Travel as an Empirical Indicator of Foreign Policy Priorities“. *International Studies Quarterly* 56(1): 163-77.
- Krauthammer, Charles. 1991. „The Unipolar Moment“. *Foreign Affairs* 70(1): 23-33.
- . 1995. „Why We Must Contain China“. *Time Magazine*.
- Kristof, Nicholas D. 1993. „The rise of China“. *Foreign Affairs* 72(5): 59-74.
- . 2001. „Fruits of Democracy; Guess Who's a Chinese Nationalist Now?“ *New York Times*.
- Kuhn, Robert Lawrence. 2013. „Xi Jinping's Chinese Dream“. *The New York Times*. <http://www.nytimes.com/2013/06/05/opinion/global/xi-jinpings-chinese-dream.html> (21. November 2013).
- Latour, Bruno. 1999. *Pandora's hope: essays on the reality of science studies*. Harvard University Press.
- Layne, Christopher. 2012. „This Time It's Real: The End of Unipolarity and the Pax Americana“. *International Studies Quarterly* 56(1): 203-13.
- Legro, Jeffrey W. 2007. „What China Will Want: The Future Intentions of a Rising Power“. *Perspectives on Politics* 5(03): 515-34.
- Li, Mingjiang. 2008. „China Debates Soft Power“. *Chinese Journal of International Politics* 2(2): 287-308.
- Lieberthal, Kenneth. 1995. „A new China strategy“. *Foreign Affairs*: 35-49.
- Mearsheimer, John. 2001. *The tragedy of great power politics*. WW Norton & Company.
- . 2006. „China's unpeaceful rise“. *Current History* 105(690): 160.
- . 2011. „Imperial by design“. *The National Interest* (111): 16-34.
- Munro, Ross H. 1992. „Awakening Dragon: The Real Danger in Asia is from China“. *Policy Review*: 10-17.
- Page, Jeremy. 2013. „The Wonk With the Ear of Chinese President Xi Jinping“. *Wall Street Journal*. <http://online.wsj.com/news/articles/SB10001424127887323728204578513422637924256?mod=itp&mg=reno64-wsj&url=http%3A%2F%2Fonline.wsj.com%2Farticle%2FSB10001424127887323728204578513422637924256.html%3Fmod%3Ditp> (24. Februar 2014).
- Paltiel, Jeremy. 2011. „Constructing Global Order with Chinese Characteristics: Yan Xuetong and the Pre-Qin Response to International Anarchy“. *The Chinese Journal of International Politics* 4(4): 375-403.
- Pan, Chengxin. 2004. „The 'China Threat' in American Self-Imagination: The Discursive Construction of Other as Power Politics“. *Alternatives: Global, Local, Political* 29(3): 305-31.
- Qin, Yaqing. 2007. „Why is there no Chinese international relations theory?“ *International Relations of the Asia-Pacific* 7(3): 313-40.
- . 2009. „Development of International Relations Theory in China“. *International Studies* 46(1-2): 185-201.
- . 2011. „Development of International Relations theory in China: progress through debates“. *International Relations of the Asia-Pacific* 11(2): 231-57.
- . 2012. „The Possibility and Inevitability of a Chinese School of International Relations Theory“. I *China Orders the World: Normative Soft Power and Foreign Policy*, Woodrow Wilson Center.
- Ren, Xiao. 2008. „Toward a Chinese school of International Relations“. I *China and the new international order*, red. Gungwu Wang og Yongnian Zheng. London and New York: Routledge.
- Rice, Condoleezza. 2000. „Promoting the national interest“. *Foreign Aff.* 79: 45.
- Roy, Denny. 1994. „Hegemon on the Horizon? China's Threat to East Asian Security“. *International Security* 19(1): 149-68.
- . 1996. „The 'China Threat' Issue: Major Arguments“. *Asian Survey* 36(8): 758-71.

- Schaffer, Bob. 2002. „Remarks on the Threat from China“. https://www.fas.org/irp/congress/2002_cr/h031402.html (20. November 2013).
- Segal, Gerald. 1993. „The coming confrontation between China and Japan?“. *World Policy Journal* 10(2): 27-33.
- Shilliam, Robbie. 2010. *International Relations and Non-Western Thought: Imperialism, Colonialism and Investigations of Global Modernity*. London: Taylor & Francis.
- Suettinger, Robert L. 2004. „The rise and descent of „peaceful rise““. *China Leadership Monitor* 12(2).
- Tammen, Ronald et al. 2000. *Power Transitions – Strategies for the 21st century*. New York: Sage.
- Tickner, Arlene. 2003. „Seeing IR Differently: Notes from the Third World“. *Millennium: Journal of International Studies* 32(2): 295-324.
- Tickner, Arlene, og Ole Wæver. 2009. *International Relations Scholarship Around the World*. London: Routledge.
- Waldron, Arthur. 1995. „Deterring China“. *Commentary Magazine*.
 --- . 1997. „How Not to Deal with China“. *Commentary Magazine*.
- Wang, Jisi. 2002. „International Relations Studies in China Today“. *Ford Foundation, International Relations in China: A Review of Ford Foundation Past Grant-making and Future Choices*: 1-25.
- Wang, Yiwei. 2007. „Between Science and Art: Questionable International Relations Theories“. *Japanese Journal of Political Science* 8(2): 191-208.
 --- . 2009. „China: Between copying and constructing“. I *International Relations Scholarship Around the World*, red. Arlene Tickner og Ole Wæver. London and New York: Routledge, 120-33.
- Wortzel, Larry M. 1994. „China pursues traditional great-power status“. *Orbis* 38(2): 157-75.
- Wæver, Ole. 1998. „The Sociology of a Not So International Discipline: American and European Developments in International Relations“. *International Organization* 52(4): 687-727.
- Yan, Xuetong. 1996. *Analysis of Chinese National Interests*.
 --- . 2008. „Xun Zi’s Thoughts on International Politics and Their Implications“. *Chinese Journal of International Politics* 2(1): 135-65.
- Yee, Herbert S., og Ian Storey. 2002. *The China threat: perceptions, myths and reality*. Routledge.
- Yu, Bin. 2008. „China’s Harmonious World: Beyond Cultural Interpretations“. *Journal of Chinese Political Science* 13(2): 119-41.
- Yue, Jianyong. 2008. „Peaceful Rise of China: Myth or Reality?“. *International Politics* 45(4): 439-56.
- Zhang, Xiaoming, og Barry Buzan. 2010. „Correspondence: Debating China’s Peaceful Rise“. *The Chinese Journal of International Politics* 3(4): 447-60.
- Zhang, Yongjin. 2007. „Politics, Culture, and Scholarly Responsibility in China: Toward a Culturally Sensitive Analytical Approach“. *Asian Perspective* 31(3): 103-24.
- Zhao, Kejin. 2011. „China’s Rise and Its Discursive Power“. *Paper presented at APSA convention 2011*.
- Zheng, Bijian. 2005. „China’s ‘peaceful rise’ to great-power status“. *Foreign Affairs*: 18-24.
- Zheng, Yongnian, og Sow Keat Tok. 2007. „‘Harmonious Society’ and ‘Harmonious World’: China’s Policy Discourse under Hu Jintao“. *University of Nottingham China Policy Institute Briefing Series* (26).

Noter

1. Interview, Fudan Universitet, 17.03.2010.
2. Interview, Shanghai International Studies Universitet, 12.03.2010.
3. Interview, Peking Universitet, 02.03.2010.
4. Interview, Shanghai International Studies University, 12.03.2010.
5. Interview, Fudan Universitet, Shanghai, 10.03.2010.
6. Interview, Chinese Academy of Social Science, 02.03.2010.